

Vážení spoluobčané,

HZS ČR provedlo analýzu webových stránek obcí týkající se ochrany obyvatelstva za krizových stavů. Bylo zjištěno, že 75% webových stránek obcí tuto problematiku neřeší.

HZS ČR je přesvědčeno, že dnešní generace získává informace především prostřednictvím internetu, a proto opakovaně doporučujeme zařadit problematiku ochrany obyvatelstva do webů obcí a měst.

V příloze na str. 2 -7 přikládáme vzor nebo lze využít vlastních podkladů.

S pozdravem

**Mgr. Radka Votoupalová
vedoucí oddělení ochrany obyv.
HZS ÚO Havlíčkův Brod**

ČINNOST OBYVATELSTVA

PŘÍPRAVA NA MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

RODINA

- **zjistit** - možné nebezpečí vzniku mimořádné události v místě svého bydliště (možnost požáru, povodně, chemické havárie v blízkém podniku apod.)
- **pohovořit si** - v rodině o činnosti v případě nebezpečí
- **přípravit si** - důležitá telefonní čísla
- **stanovit si** - místa setkání pro případy nutného rozchodu rodiny
- **naučit** - své **děti** přivolávat pomoc v případě potřeby (měly by znát své příjmení, adresu, bydliště rodičů a příbuzných a jejich čísla telefonů, malé děti by měly mít u sebe kartičku s těmito údaji a informacemi o zdravotním stavu)
- **nepřenášet** - na **děti** nervozitu a vystrašenost
- **pověřit** - své **děti** jednoduchým splnitelným úkolem v případě záchranných a likvidačních prací a činit je za tento úkol zodpovědné
- **přemístit** - malé **děti** na bezpečné místo
- **zabránit** - aby **děti** - překážely záchranářům při likvidaci následků MU
 - utrpěly úraz nebo se ztratily
- **uzavřít** - odpovídající pojištění (osob, majetku)
- **zabezpečit** - doklady a cennosti
 - v **přenosné kovové pokladně**
 - rodinné doklady (rodné listy, oddací listy, vysvědčení, cenné papíry atd.)
 - vkladní knížky, kreditní karty, průkazky k žirovým účtům, hotové peníze
 - pojistky a důležité platební doklady, výpisy z pozemkových knih atd.
- **přípravit se** - na činnost v případě vzniku těchto mimořádných událostí
 - **vybavit domácnost**
 - vhodným hasícím prostředkem a prostředky nouzového přežití
 - dostatečnou zásobou pitné vody na dobu 3 dnů, včetně nádob pro nouzový odběr vody
 - 2 litry na pití a 2 litry na vaření a hygienu na osobu a den
 - minerální vody, limonády atd.
 - zásobou trvanlivých potravin na 3 dny (konzumované za studena nebo po jednoduché tepelné úpravě)
 - lékárníčkou (mimo dosah dětí a pravidelně 1 x ročně doplněnou a obnovenou)
 - nůžky a zavírací špendlík - 3 kusy obvazů - náplast - rychloobvaz
 - náplast s polštářkem - trojcípý šátek - gáza hydrofilní skládaná - pryžové škrtidlo
 - borová voda 2% 100 ml pro výplach očí a oční kapky - dezinfekční roztok
 - injekční stříkačka sterilní 10 až 20 ml k výplachu očí - obinadlo elastické
 - resuscitační rouška - pryžové rukavice
 - léky - Acylpyrin, Paralen, Carbocit, Dithiadem atd.
 - zásobou PHM (20 litrů pro soukromé vozidlo)

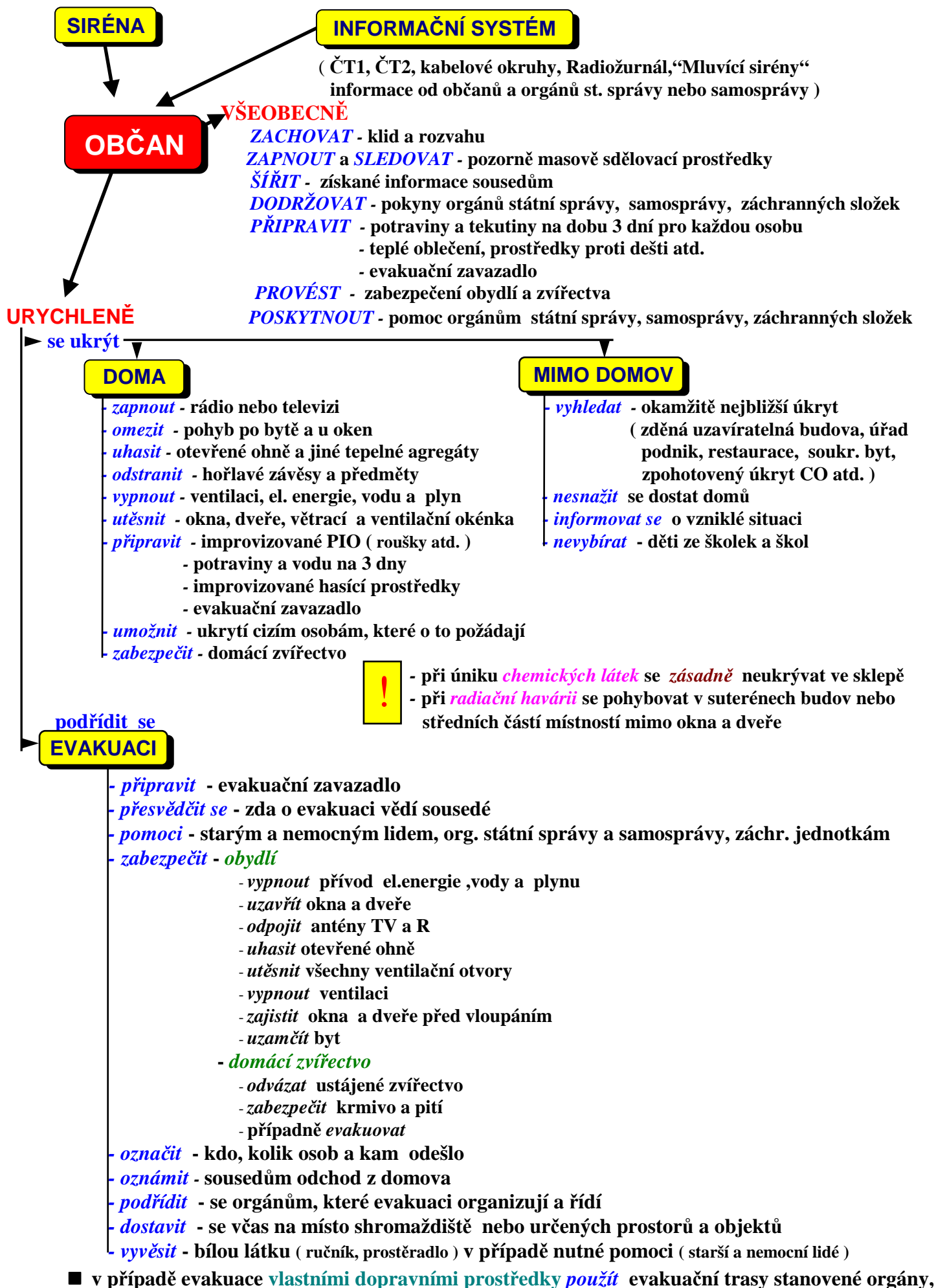
ČINNOST PŘED EVAKUACÍ NEBO UKRYTÍ

- **přípravit** - evakuační zavazadlo
- **odpojit** - přívod vody nebo páry v topení
- **uzavřít** - okna, přívod plynu a vody
- **vypnout** - elektrický proud a ventilace
- **utěsnit** - ventilační otvory igelitovými sáčky
- **uhasit** - otevřený oheň v kamnech, vařičích a jiných tepelných agregátech
- **uzamknout** - byt, dům a zajistit okna a dveře proti vloupání
- **zabezpečit**
 - PHM (pro soukromé vozidlo v případě jeho použití - 20 l)
 - domácí zvířectvo (odvázat, zabezpečit dostatek krmení a pití)
- **přesvědčit se** - zda o evakuaci vědí sousedé
- **označit** - vstupní dveře do obydlí údaji - kdo a kam odešel

Poznámka

- **evakuaci vyhláší velitel zásahu složek IZS** nebo **představitel samosprávy** (kraj, obce, města) za účelem přemístění osob z oblasti vážného ohrožení života a zdraví občanů

ČINNOST V PŘÍPADĚ OHROŽENÍ (všeobecně)

■ v případě evakuace **vlastními dopravními prostředky použít** evakuační trasy stanovené orgány,

kteřé evakuaci organizují a řídí a těmto orgánům se *podřídít* (mít dostatečnou zásobu PHM)

EVAKUAČNÍ ZAVAZADLO

- doporučuje se - *použít* - kufr, krosnu, cestovní tašku, batoh a pod.
- *označit* - jmenovkou s uvedením jména a adresy
- *mít* - obsah ev. zavazadla v běžné potřebě domácnosti nebo předem jej *mít připravené*
- maximální hmotnost 10 kg pro děti a 25 kg pro dospělého

OBSAH

- *osobní doklady, peníze a cennosti* - např. pas, občanský a řidičský průkaz, rodné listy, akcie atd.
- *osobní léky a další prostředky* - tlakový obvaz, léky tišící bolest a snižující horečku, desinfekční nebo antiseptické prostředky
- *základní trvanlivé potraviny na 3 dny* - dobře zabalený chléb, konzervy, suchý salám, tvrdý sýr, trvanlivé ovoce a zelenina, sušenky, bonbóny atd.
- *nádoby s tekutinami* - voda, čaj, šťávy, limonády atd.
- *toaletní a hygienické potřeby* - toaletní papír, mýdlo, kartáček na zuby a zubní pastu, ručník atd.
- *předměty denní potřeby* - jídelní misky, příbor, umělohmotná nebo polní láhev, nůž, provázek, šitíčko, zavírací špendlíky, otvírák na konzervy, polní vařič na suché palivo, píšťalka
- *bateriová svítilna* - (se záložními bateriemi)
- *svíčky*
- *zapalovač nebo sirky*
- *bateriový rozhlasový přijímač* - včetně náhradních zdrojů
- *prostředky ke spaní* - spací pytel, deka, příkrývka, karimatka, nafukovací lehátko
- *náhradní ošacení* - prádlo, náhradní obuv a oblečení, pláštěnka, šátek, pokrývka hlavy
- *pro dlouhou chvíli* - knihu (karty, hry atd.), pro děti oblíbenou hračku

V případě *ohrožení* - radioizotopy (zdroji ionizujícího záření)

↓
- chemickými látkami

↓
připravit - požáru se vznikem toxických spalin

IMPROVIZOVANÉ PROSTŘEDKY OCHRANY OSOB

zabezpečující ochranu pouze dočasně
při úniku z ohroženého prostoru

DÝCHACÍ CESTY

přiložit k ústům a nosu

- vodou navlhčené *roušky* ze složeného kapesníku, ručníku, nebo utěrky
- navlhčenou buničitou vatu
- mnohonásobně přeložený navlhčený toaletní papír, ubrousky apod.

Pro zvýšení ochranného účinku lze *navlhčit roušku* do roztoku -

- octu nebo kyseliny citrónové (100 g / 1 litr) k ochraně proti čpavku
- jedlé sody (50 g / 1 litr) k ochraně proti chlóru, oxidu siřičitého apod.

OSTATNÍ ČÁSTI TĚLA

OČI - chránit uzavřenými brýlemi (např. lyžařskými, plaveckými, motoristickými)
(zalepené větrací otvory leukoplasty, izolepou)

HLAVA - chránit čepicí, kloboukem, šálou, přílbou nebo kuklou (zakryté vlasy, chráněny uši, čelo a krk)

RUCE - chránit gumovými rukavicemi, koženými rukavicemi nebo omotáním kouskem látky

TĚLO - oblekem, kombinézou, sakem kalhotami, kabátem, pláštěm či pláštěnkou
(nohavice a rukávy je nutné podvázat provázkem, řemínkem apod.)

NOHY - gumovými holínkami, vysokými botami, botami s návlekiem nebo omotáním nezakrytých částí těla kusem látky (šátek, šála, atd.) nebo igelitem

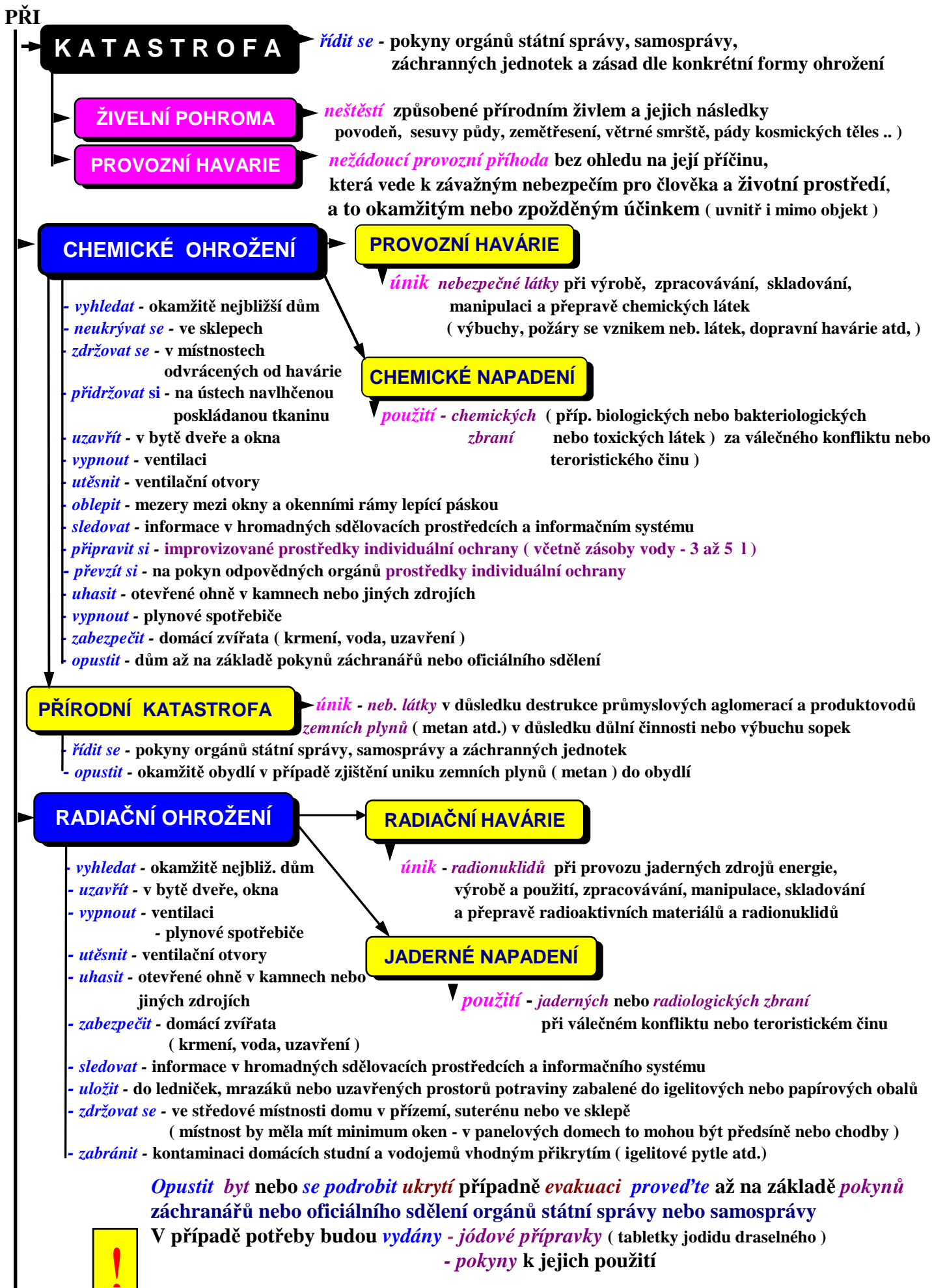
ÚČINNOST použitého materiálu *je určena* pořadím:

1. pryž
2. pogumované tkaniny
3. fólie z plastů
4. tkaniny vrstvené a impregnované
5. umělá kůže
6. Přírodní kůže
7. Tkaniny

Po použití improvizovaných prostředků - je **nutné** je **vložit** do igelitového pytle a ten pečlivě **zavázat**
- tělo vydatně **osprchovat** a **otřít** do sucha

ČINNOST OBYVATELSTVA

POŽÁR

ohlásit neodkladně na linku **112** nebo **150**

◆ kde hoří (adresu) ◆ co hoří ◆ jméno a číslo telefonu ze kterého je voláno

počkat - na zpětné prověření pravdivosti hlášení o požáru

- *provést* - nutná opatření k záchraně ohrožených osob, zvířat, majetku a zamezení šíření požáru
- *uhasit* - menší požár pokud jsou k dispozici potřebné prostředky a čas
- *uzavřít* - přívod plynu v oblasti ohrožené požárem
- *vypnout* - přívod elektrické energie
- *vyndat* - cenné věci a nebezpečné látky
- *zajistit* - navedení záchranných složek na místo události
- *uvolnit* - přístupové cesty záchranným jednotkám
- *nekomplikovat* - činnost záchranným složkám po jejich příjezdu na místo zásahu
- *poskytnout* - **věcnou a osobní pomoc** (na výzvu velitele zásahu, nebo jednotky požární ochrany nebo obce)

POVODNĚ

výrazné **zvýšení** vodního toku nebo jiných povrchových vod

- ◆ hrozí vylití vody z koryta nebo voda již zaplavuje území a může způsobit škody
- ◆ voda z určitého území nemůže dočasně přirozeným způsobem oddtekat

Ochrana před povodněmi - řešena zákonem 254/2001 Sb. ve znění pozdějších předpisů (vodní zákon)

PŘÍROZENÉ

způsobené přírodními živly

- deště, přílivové vlny, náhlé tání, ..

ZVLÁŠTNÍ

způsobené - stavbou nebo provozem vodohospodářských děl

- *narušení* tělesa vzdouvacího vodohospodářského díla
- *porušení* hradičích konstrukcí výpustných zařízení vodohospodářských děl
- *nouzové řešení* kritických situací z hlediska bezpečnosti vodohospodářského díla

STUPNĚ POVODŇOVÉ AKTIVITY

2

3

vyhlašují - povodňové orgány – kraje a obce

1 STAV BDĚLOSTI

nastává - při nebezpečí přirozené povodně

zaniká - pominou-li příčiny takového nebezpečí

2 STAV POHOTOVOSTI

se *vyhlašuje se* - v případě, že nebezpečí povodně *přeroste*
v povodeň a dochází k záplavám území mimo koryto
- při *překročení* mezních hodnot sledovaných jevů

Aktivizují se - povodňové orgány a další účastníci ochrany před povodněmi dle

Uvádějí se - do pohotovosti prostředky na zabezpečovací práce dle

Provádějí se - opatření ke zmírnění průběhu povodně dle

POVODŇOVÉHO PLÁNU

3 STAV OHROŽENÍ

se *vyhlašuje se* - při nebezpečí vzniku větších škod, ohrožení životů a majetku
- při dosažení kritických hodnot sledovaných jevů

Zahajují se - nouzová opatření

Provádějí se - zabezpečovací a záchranné práce nebo evakuace

NEDOSTATEK ČASU

- *zanechat* - okamžitě veškeré činnosti

- *odebrat se* - na bezpečné nebo předem stanovené místo (kopec , vyšší svah, horní patra budov, stromy ...)

DOSTATEK ČASU

- *dbát* - pokynů záchranných složek, orgánů samosprávy , státní správy a informačního systému

- *vypnout* - hlavní rozvody elektrického proudu, vody a plynu

- *přemístit* - vybavení domácnosti do vyšších pater

- *odvézt* - automobily na vyvýšené místo

- *uzavřít* - všechna okna a dveře

- *připravit* - evakuační zavazadlo pro případ krizové situace s důrazem na nepromokavou obuv a oděv
- se na evakuaci spolu s domácím zvířectvem

- *odstranit* - látky, které mohou ve styku s vodou vyvolat chemické reakce (jedy, žíraviny, kyseliny...)

- *informovat* - sousedy

DOPRAVNÍ NEHODA

S ÚČASTÍ

- **zastavit** - vozidlo
- **zachovat** - klid a rozvahu
- **učinit** - vhodná opatření, aby nebyla ohrožena bezpečnost silničního provozu a rozšíření havárie
- **poskytnout** - **první pomoc** zraněným osobám
- **zavolat** - neprodleně **záchranným složkám** telefonicky nebo **vzkazem** po jiné osobě

IZS

112

ZÁCHRANNÁ SLUŽBA 155

POLICIE 158

HZS 150

HLÁŠENÍ O NEHODĚ

- mělo by obsahovat**
- místo nehody (orientační body místa)
 - zda došlo k újmě na zdraví (počet raněných případně usmrčených)
 - zda nedošlo k úniku ropných nebo přepravovaných látek či požáru
 - zda je havarovaný dopravní prostředek označen oranžovou či jinou výstražnou tabulí (údaje na těchto tabulích sdělit, pokud jsou čitelné)
 - případně další informace
 - kdo nehodu oznamuje s uvedením telefonu pro ověření hlášení

- **počkat** - na ověření hlášení od operátorů záchranných složek
- **označit** - postavení vozidel po nehodě a polohu osob a místo zraněných osob
- **zamezit** - úniku ropných produktů (případně i přepravovaných)
- **lokalizovat** - případný požár havarovaných vozidel dostupnými hasícími prostředky
- **zdržet se** - požití alkoholu nebo jiných návykových látek
- **nepřibližovat se** - k vozidlu přepravujícímu **nebezpečné látky**
(zvážit poskytnutí pomoci zraněným osobám, dle konkrétní situace a hrozícího nebezpečí)
- **vyčkat** - do příjezdu policie a záchranných jednotek

BEZ ÚČASTÍ

- **poskytnout** - **účastníkům nehody** - na jejich žádost **pomoc** při zabezpečení činnosti
- v případě zranění **první pomoc**
- **zabezpečit** - v případě neschopnosti účastníků nehody (zranění, úmrtí, šok)
splnění zásad činnosti po vzniku dopravní nehody
- **svědčit** - při vyšetřování a při případném soudním jednání

TRESTNÝ ČIN

oznámít - urychleně nejbližšímu **útvary policie** linka **158**

- ◆ kdo volá (adresa) ◆ místo činu ◆ druh a rozsah trestné činnosti
- ◆ zranění či úmrtí osob ◆ telefon ze kterého je voláno

počkat - na zpětné prověření oznámení

sdělit - **policii** - způsob spojení v případě, že není možné na místě činu zůstat
- skutečnosti, na které si časem vzpomeneme

NA MÍSTĚ ČINU

- **nevstupovat** - do prostoru kde by se mohli pohybovat pachatelé činu
- **vstoupit** - do prostoru činu pouze k poskytnutí pomoci zraněným osobám
- **označit** - svoji cestu na místo činu
- **odejít** - z prostoru činu po stejné trase
- **nedovolit** - vstup cizím osobám do prostoru činu
- **neodkládat a neodhazovat** - na místě činu předměty (nedopalky cigaret, zápalky ...)
- **nemanipulovat** - s věcmi na místě činu
- **vyznačit** - polohu věcí na místě činu, pokud není možné je nechat na původním místě
- **chránit** - stopy (po obuvi, pneumatikách, krvi ...) vhodným krytem (prkno, plech, kartón ...)
pokud by mohlo dojít k jejich zničení nepříznivým počasím (déšť, sníh ...)
- **setrvat** - na místě činu do příjezdu policie
- **informovat** - policii o skutečnostech, které mohou pomoci při pátrání po pachateli
(popis pachatele, odcizené věci, nalezené stopy, vlastní pohyb na místě činu, svědci ..)